

รายงานการวิจัย

ภาษิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

Folk Sayings From Tambon Maifad Amphoe Sikao Changwai Trang

เจตนา อินยรัตน์ Jettana Inyarat

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2557

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ได้ดำเนินการสำเร็จโดยได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2557 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่อำนวยความสะดวกและให้บริการด้านต่าง ๆ อาทิ การค้นหา ยืมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือด้วยดี รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีได้กล่าวนาม ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

คุณค่าและประโยชน์อันใดพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาคุณแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนมีผู้พระคุณทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้สร้างเสริมปัญญาให้กับผู้วิจัย

เจตนา อินยะรัตน์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าเรื่องภายิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดประเภท อธิบายความหมายและศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมของภายิตชาวบ้าน ดำเนินการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีสัมภาษณ์ เสนอผลการวิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ประเภทแบ่งตามเนื้อหาได้ 7 ประเภท คือ ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์ ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับพืช ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสัตว์ ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสิ่งของ ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับพืช ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับสัตว์ และภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับสิ่งของ ส่วนการศึกษา ด้านความหมาย สรุปได้ดังนี้ ภายิตประเภทต่าง ๆ จะมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการตั้งถิ่นฐาน การเสริมสร้างลักษณะนิสัยและพฤติกรรมรวมถึงค่านิยมของคนในสังคม สำหรับการศึกษภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้ ภายิตชาวบ้านจะสะท้อนภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ในด้านต่าง ๆ คือ การตั้งถิ่นฐาน การเสริมสร้างลักษณะนิสัยและพฤติกรรม รวมถึงค่านิยมของคนในสังคม ภายิตชาวบ้านมีคุณค่าถือเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนและชี้แนะให้คนในสังคมกระทำความดี

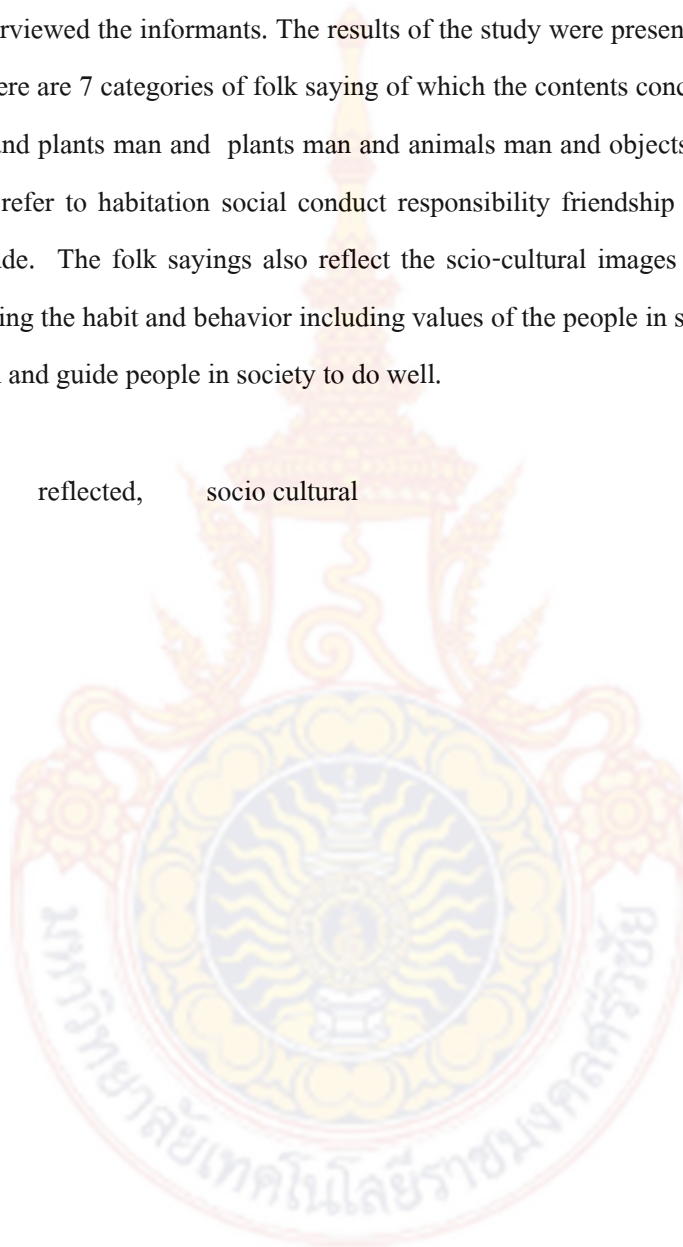
คำสำคัญ ภายิต ภาพสะท้อน สังคมและวัฒนธรรม

ABSTRACT

This is a study of folk saying from Tambon Maifad Amphoe Sikao Changwat Trang in Trang of classification, meaning, and social Cultural images Field work for the study was conducted by the researcher who interviewed the informants. The results of the study were presented using the descriptive analysis technique There are 7 categories of folk saying of which the contents concern man man and plants animals objects man and plants man and plants man and animals man and objects. The meanings arrived from the folk saying refer to habitation social conduct responsibility friendship beliefs in merit and sin generosity and gratitude. The folk sayings also reflect the socio-cultural images of the villagers such as habitation Strengthening the habit and behavior including values of the people in society. Folk sayings are valuable tools to teach and guide people in society to do well.

keywords Folk, reflected, socio cultural

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
ความหมายและประเภทของสุภามิต	4
ความหมายของสังคม วัฒนธรรม และภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม	8
ข้อมูลทั่วไปของตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
กรอบแนวคิดของการวิจัย	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17
การสร้างและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การตรวจสอบข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	18
บทที่ 4 ผลการวิจัย	19
ประเภทและความหมายของภามิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง	19
ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง	25
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	27
สรุปผลการวิจัย	27
อภิปรายผล	28
ข้อเสนอแนะ	29
บรรณานุกรม	30
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ภามิตชาวบ้าน	32
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม/สัมภาษณ์	38

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ทั้งนี้สาเหตุสำคัญสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิต วัฒนธรรม แต่ผู้คนส่วนใหญ่มักมองข้ามสาเหตุที่แท้จริง ฉะนั้นการแก้ปัญหาจึงหวังพึ่งพา กฎระเบียบ กฎหมายที่บัญญัติขึ้น นั่นคือการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ การอบรม บ่มเพาะ กิริยามารยาท ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม ด้วยกลวิธีที่แยบยลและอ่อนโยนเหล่านี้ เป็นหนทางของการแก้ปัญหาที่ควรจะนำมาใช้ในสังคมปัจจุบัน ดังเช่นสังคมไทยในอดีตมีวิธีการอบรม ตักเตือน และสั่งสอน ขนินทาหรือคำคล้องจอง กล่าวสอนเป็นอุทาหรณ์สอนใจ การใช้สำนวนเปรียบเทียบเปรียบเปรย หรือการใช้ถ้อยคำที่สามารถจำได้ง่าย สั้นกะทัดรัด สัมผัสคล้องจอง มีความหมายได้ใจความ เรียกกันว่าภาษิตชาวบ้าน (Folk proverbs) ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ให้ดำเนินชีวิตมาอย่างเป็นระเบียบ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษากิริยามารยาท คุณธรรมจริยธรรม ให้คงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม

ภาษิตทั่วไปจะมีความหมายเพื่อเป็นคติสอนใจ ให้ข้อคิดการดำเนินชีวิต ปาริตา รักจิ่ง (2555) กล่าวถึงภาษิตว่า “สุภาษิต คือ คำกล่าวที่มีคติควรฟัง มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอน เตือนสติให้ได้คิด” สอดคล้องกับสุภาสัทธี พูนผล (2552) กล่าวว่า “สุภาษิต คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวแนะนำ สั่งสอน เตือนสติ ด้วยหลักความจริง ส่วนมากเป็นคำคล้องจอง ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ” เช่น “ไถ่งามเพราะขนคนงามเพราะแต่ง” หมายถึงนิยมใช้หลายกรณี เช่น ในกรณีที่เราเห็นคนสวยมาก เมื่อดูจากภายนอกที่เห็นก็ให้เตือนตัวเองว่าส่วนที่เห็นอาจเป็นสิ่งที่ปรุงแต่งขึ้นมาก็ได้ไม่ใช่ความงามที่แท้จริงตามธรรมชาติ หรืออีกกรณีหนึ่ง คือ ถ้าเราเกิดมาไม่สวยงามเหมือนคนอื่น อย่าได้นึกท้อแท้หมั่นกำลังใจ เพราะคนเราเมื่อได้รับการปรุงแต่งก็สามารถทำให้สวยขึ้นได้เหมือนกัน

จะเห็นว่าภาษาที่นำมาเรียบเรียงเป็นภาษิตนั้น ได้รับการสืบทอดมาอย่างช้านาน โดยคนในสังคมได้ทำหน้าที่นี้จนกลายเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ ประจำถิ่น และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ภาษิตแต่ละบทจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เป็นเจ้าของภาษิตเหล่านั้น อาจเป็นเรื่องราวของพฤติกรรม ความเชื่อทางศาสนา ประเพณี ค่านิยม ถิ่นฐาน การประกอบอาชีพสอดคล้องกับ สุภัสตรา เก้าประดิษฐ์ ทรัพย์ชุกกุล (2551) ดังปรากฏตามภาษิตที่ว่า “ช่างเท้าซ้าย ช่างเท้าขวา” ซึ่งแสดงความเท่าเทียมทางเพศ ที่ทั้งสองฝ่ายต้องเคารพต่อกันและกัน เมื่ออยู่ร่วมกันในสังคม ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากภาษิตเป็นเรื่องบ่งบอกสภาพความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่เจ้าของภาษิตนั้นเป็นอย่างดี นอกจากนี้ความหลากหลายของภาษิต ที่ถูกเรียบเรียงจากภาษาที่ถูกนำเอามนุษย์ พืช สัตว์ และสิ่งของต่าง ๆ มาเรียบเรียงขึ้นเป็นภาษิตนั้นก็เป็นสัญลักษณ์ที่ดีในการบ่งชี้ถึงวิถีชีวิต ในท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย

ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน มีการประกอบอาชีพ ทั้งด้านการเกษตร ประมง รับราชการ ค้าขาย เป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้คนหลายเชื้อชาติ ภาษา และศาสนาที่แตกต่างกัน มีทั้งชาวไทยพุทธ จีน มุสลิม

ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิถีชีวิตชาวบ้าน และภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม ที่ได้จากวิถีชีวิตเป็นอย่างมาก อันจะเป็นการส่งผลดีกับคนรุ่นหลังให้ได้รับรู้วัฒนธรรมทางด้านภาษาร่วมกันอนุรักษ์นำไปใช้สืบทอดและเผยแพร่ให้คงอยู่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อจัดประเภท อธิบายความหมายของวิถีชีวิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากวิถีชีวิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตข้อมูลไว้ดังนี้

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวบ้านที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่แหล่งข้อมูล ตั้งแต่กำเนิด เติบโต และไม่เคยอพยพไปอยู่ที่อื่น มีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาไว้ดังนี้

- 2.1 จำแนกและอธิบายความหมายของวิถีชีวิตชาวบ้าน ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1.1 วิถีชีวิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์
 - 2.1.2 วิถีชีวิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับพืช
 - 2.1.3 วิถีชีวิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสัตว์
 - 2.1.4 วิถีชีวิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสิ่งของ
 - 2.1.5 วิถีชีวิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับระหว่างมนุษย์กับพืช
 - 2.1.6 วิถีชีวิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับระหว่างมนุษย์กับสัตว์
 - 2.1.7 วิถีชีวิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับระหว่างมนุษย์กับสิ่งของ
- 2.2 ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากวิถีชีวิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.2.1 การตั้งถิ่นฐาน
 - 2.2.2 การเสริมสร้างลักษณะนิสัย
 - 2.2.3 ค่านิยม

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นการรวบรวมภูมิปัญญาชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นเอกสารในการศึกษา และอนุรักษ์วัฒนธรรมการใช้ภาษาก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและความเจริญทางเทคโนโลยี
2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านมนุษยวิทยา คติชนวิทยา และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ประชาชนหรือบุคคลโดยทั่วไปนำความรู้ที่ได้จากภูมิปัญญาไปใช้ในการดำเนินชีวิต

5. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ภูมิปัญญา หมายถึง ถ้อยคำ ตำรา คัมภีร์ และสุภาษิต ที่สืบทอดกันมาหรือสั่งสอนต่อ ๆ กัน โดยวิถีชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่ปรากฏในตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

ภาพสะท้อน หมายถึง สิ่งที่แสดงออกถึงวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

สังคมและวัฒนธรรม หมายถึง กลุ่มคนที่มีวิถีในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ซึ่งเป็นแบบแผนที่ได้กำหนดไว้เป็นแบบอย่างเพื่อประโยชน์ของกลุ่มคนในตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ภาษิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายและประเภทของภาษิต
2. ความหมายของสังคม วัฒนธรรม และภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม
3. ข้อมูลทั่วไปของตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดของการวิจัย

1. ความหมายและประเภทของภาษิต

1.1 ความหมายและประเภทของภาษิต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525:617) ได้ให้ความหมายของภาษิตว่า ภาษิตหมายถึง “คำกล่าวเป็นคำกลาง ๆ ใช้ได้ทั้งทางดี ทางชั่ว แต่โดยความหมายแล้วเป็นคำกล่าวที่ถือเป็นคติ”

สุชารัตน์ หลิมไชยกุล (2529:12) กล่าวว่า “สุภาษิตตรงกับภาษาอังกฤษว่า Proverbs มุ่งหมายที่จะสั่งสอนให้บุคคลมีสติและประพฤติดี”

นภลัย สุวรรณธาดา (2532:242) กล่าวว่า “ภาษิตเป็นคำกล่าวที่สืบทอดกันมาตามประเพณี ซึ่งส่วนมากมีคติชวนคิด”

จากการที่นักวิชาการได้นิยามความหมายของภาษิตไว้ข้างต้น พอจะสรุปความหมายของภาษิตว่า ภาษิต หมายถึง ถ้อยคำง่าย ๆ สั้น ๆ ที่นำมาเรียบเรียงให้คล้องจอง มีความหมายลึกซึ้ง ส่วนใหญ่มุ่งสั่งสอนอบรมให้คนประพฤติดี

1.2 คุณค่าของภาษิต

นภลัย สุวรรณธาดา (2532:244-245) ได้จำแนกความสำคัญของภาษิตไว้ว่า

1. เป็นเครื่องมือในการศึกษาอบรม ภาษิตส่วนใหญ่เป็นคติสอนใจ ซึ่งให้คนคิดดีทำดี ผู้ใหญ่มีวิธีการที่แยบยลในการสอนบุตรหลาน โดยการใช้ถ้อยคำที่ไพเราะลึกซึ้ง ได้ใจความ เข้าใจง่ายและยังอุปมาอุปไมยให้เห็นจริง

2. เป็นเครื่องมือสื่อภาพสังคม การศึกษาเรื่องราวในอดีตเราอาจศึกษาเหตุการณ์ข้อเท็จจริงได้จากประวัติศาสตร์ แต่เราอาจสัมผัสความนึกคิดและอารมณ์ของผู้คนในสมัยก่อนได้จากภาษิตและสำนวน

3. เป็นเครื่องมือสื่อภาษา ภาษิตสามารถถ่ายทอดความหมายอันลึกซึ้งสู่ผู้รับสาร โดยใช้ข้อความสั้น ๆ กะทัดรัด เป็นการประหยัดเวลา ประหยัดถ้อยคำ แต่ได้ความหมายครบถ้วนและชัดเจน และช่วยลดความรุนแรงของถ้อยคำ

4. เป็นหลักฐานทางภาษาที่แสดงให้เห็นวิวัฒนาการและศิลปะการใช้ภาษาของชาวบ้านแต่ละท้องถิ่น

สุชารัตน์ หลิมไชยกุล (2529:78-79) สรุปคุณค่าของภาษิตไว้ว่า

1. เป็นแหล่งปรัชญาให้มนุษย์มีความคิด
2. ในทางการศึกษาสามารถนำภาษิตไปแทรกในบทเรียนได้หลายวิชา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อรายวิชามากขึ้น

3. สอนธรรมะให้แก่มนุษย์

ไพบุลย์ ดวงจันทร์ (2533:81) ได้สรุปคุณค่าของสำนวนในภาษาไทยถิ่นใต้ว่า

1. แสดงให้เห็นถึงอาชีพของคนในท้องถิ่น
2. สะท้อนภาพระบบการนับถือหรือให้ความเคารพ
3. แสดงถึงนิสัยใจคอของคนแต่ละท้องถิ่น
4. แสดงลักษณะพื้นฐานทางสังคม
5. แสดงทัศนคติที่มีต่อบุคคลต่างด้าว
6. แสดงสภาพพื้นที่
7. แสดงถึงประเพณีท้องถิ่น

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ (2512 :135-138) กล่าวถึงคุณค่าของภาษิตว่า “นอกจากมีคุณค่าในการสั่งสอนอบรมหรือเตือนสติแล้ว ยังมีคุณค่าพิเศษในบางแง่ เช่น ภาษิตที่ช่วยบอกสภาพภูมิศาสตร์ ภาษิตให้ความรู้ด้านสำนวนภาษา ภาษิตสะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ภาษิตน่าจะเป็นต้นเค้าของกลอนชาวบ้าน”

สรุปได้ว่า ภาษิตมีคุณค่าทางสังคม ดังนี้

1. เป็นเครื่องมืออบรมสั่งสอนสมาชิกทางสังคม
2. เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงแนวความคิดของมนุษย์ในสังคมและสภาพทั่วไปของสังคม

1.3 ที่มาหรือการเกิดภษิต

นภลัย สุวรรณธาดา (2531 :855) กล่าวว่า ที่มาของภษิตอาจปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ว่า จะเกิดขึ้นจากที่ใด โดยสรุปว่า มาจากแรงบันดาลใจ ซึ่งเป็นความคิด อารมณ์ หรือประสบการณ์ของมนุษย์ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. เกิดจากความรักและการครองเรือน
2. เกิดจากความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี
3. เกิดจากอาชีพและความเป็นอยู่ในสังคม
4. เกิดจากลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของคน

รักษาติ ข้างแก้ว (2534:11-12) ได้รวบรวมข้อมูลเหตุการณ์เกิดภษิตไว้ว่ามีที่มาดังนี้

1. ลักษณะอาการของสิ่งที่มีชีวิต
2. ลักษณะอาการของสิ่งที่ไม่มีชีวิต
3. ลักษณะพฤติกรรมหรืออาการของสิ่งเหนือธรรมชาติ
4. สิ่งที่มีชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งที่มีชีวิต
5. สิ่งที่มีชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต
6. สิ่งที่มีชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ
7. สิ่งไม่มีชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งที่มีชีวิต
8. สิ่งไม่มีชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ
9. สิ่งเหนือธรรมชาติสัมพันธ์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

ไพบูลย์ ดวงจันทร์ (2533:81-82) กล่าวถึงที่มาของสำนวนในภาษาไทยถิ่นใต้ว่า มีที่มาจาก 4 ประการ

1. สำนวนที่ได้จากการละเล่นพื้นเมือง
2. สำนวนที่ได้จากธรรมชาติ
3. สำนวนที่ได้จากกีฬา
4. สำนวนที่ได้มาจากการกระทำของมนุษย์

เจือ สตะเวทิน (ม.ป.ป. : 19) กล่าวถึงที่มาของภษิตว่า “ไม่ได้เกิดจากนักปราชญ์ราชบัณฑิตเสมอไป ส่วนมากเกิดจากคนธรรมดาในอาชีพต่าง ๆ กัน เช่น ชาวบ้าน ชาวนา ชาวสวน ชาวเรือ ฯลฯ สิ่งแวดล้อมของคนเหล่านี้เป็นเหตุจูงใจให้เขาได้คิดขึ้นมา”

กล่าวโดยสรุป ที่มาของภษิต คือ

1. เกิดจากการกระทำของมนุษย์
2. เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

3. เกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคม
4. เกิดจากวัฒนธรรม

1.4 ประเภทของภายิต

การจัดประเภทภายิต นักวิชาการได้แบ่งตามลักษณะต่าง ๆ เช่น การแบ่งตามมูลเหตุการณืเกิด แบ่งตามเนื้อหา แบ่งตามการใช้ภาษา

ฉันทส ทงช่วย (2534:62-64) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมการใช้สำนวนของชาวไทยภาคใต้ ไว้ ดังนี้

1. สำนวนประเภทภายิต เป็นสำนวนที่มีเจตนาในการอบรมสั่งสอน
2. สำนวนเกี่ยวกับความรักและการครองเรือน
3. สำนวนเปรียบเทียบ หรืออุปมาอุปไมย
4. สำนวนเกี่ยวกับความเชื่อ
5. สำนวนเกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนบุคคล
6. สำนวนเสียดสีประชดประชัน

เพ็ญแข วัฒนสุนทร (2528:13-17) ได้แบ่งประเภทภายิตตามสิ่งที้นำมาเปรียบเทียบหรืออ้างอิง ได้แก่

1. หมวดสัตว์
2. หมวดพืช
3. หมวดของใช้ในบ้าน
4. หมวดน้ำ

มณี พะยอมยงค์ (2521:18-121) รวบรวมประเภทภายิตล้านนา ดังนี้

1. คำสอนที่เปรียบเทียบกับสัตว์
2. คำสอนที่เปรียบเทียบกับวัตถุสิ่งของและอื่น ๆ
3. คำสอนที่เปรียบเทียบกับไม้ (พืช)
4. คำสอนที่เน้นเฉพาะบุคคล โดยแยกเพศชาย เพศหญิง

นภลัย สุวรรณธาดา (2532:246-250) ได้แบ่งประเภทภายิตไว้ดังนี้

1. แบ่งตามรูปแบบ
 - 1.1 ภายิตและสำนวนประเภทไม่มีสัมผัส
 - 1.2 ภายิตและสำนวนประเภทมีสัมผัส
 - 1.3 ภายิตและสำนวนประเภทเล่นคำ

2. แบ่งตามเนื้อหา

- 2.1 ทัศนคติและสำนวนเกี่ยวกับความรักและการครองเรือน
- 2.2 ทัศนคติและสำนวนเกี่ยวกับความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี
- 2.3 ทัศนคติและสำนวนเกี่ยวกับอาชีพและการดำรงชีวิต
- 2.4 ทัศนคติและสำนวนเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของคน

จากการที่ได้ศึกษาการจำแนกทัศนคติจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ทัศนคติแบ่งออกได้เป็นประเภท ดังนี้

1. ทัศนคติที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสิ่งเพียงสิ่งเดียว
2. ทัศนคติที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง

2. ความหมายของสังคม วัฒนธรรม และภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม

2.1 ความหมายของสังคมและภาพสะท้อนทางสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2535:36-37) กล่าวว่า การที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ต้องปรับตัวเองให้เหมาะสมและเข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยผ่านการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งหมายถึง กระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองด้วยการขัดเกลาทางสังคม มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความมุ่งหวังการสอนให้รู้จักบทบาทและทัศนคติต่าง ๆ รวมทั้งการสอนให้มีทักษะ

เสรีชัย เจริญวงศ์ (ม.ป.ป. : 13) ให้ความหมายของสังคมว่า หมายถึงกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมหรือแบบแผนในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ซึ่งเป็นแบบแผนที่สังคมนั้นได้กำหนดไว้เป็นแบบอย่างเพื่อประโยชน์ของกลุ่มสังคม ในสังคมหนึ่ง ๆ จะมีสถาบันทางสังคมเป็นองค์ประกอบ ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความเกี่ยวพันกันทางสายโลหิต ทางการสมรส และเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันต่าง ๆ
2. สถาบันการศึกษา เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความคิดให้แก่สมาชิกในสังคม เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ ความสามารถ มีวัฒนธรรม มีคุณธรรม สามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้
3. สถาบันศาสนา เป็นสถาบันที่กำหนดแนวทางความประพฤติของมนุษย์ในสังคม ช่วยควบคุมให้สังคมสงบสุข
4. สถาบันการปกครอง เป็นแบบแผนของการปฏิบัติเกี่ยวกับความมั่นคงและปลอดภัยของสังคม

5. สถาบันเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับการครองชีพ การผลิต การซื้อขาย และการแลกเปลี่ยน

การที่จะให้สถาบันทางสังคมอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ จะต้องมีการจัดระเบียบทางสังคม

งามพิศ ศัตย์สงวน (2535 : 61-66) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดระเบียบทางสังคม พอสรุปได้ว่า ในสังคมจะมีการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมมีความสงบและสมาชิกในสังคมสามารถดำเนินชีวิตของตนไปได้ การจัดระเบียบทางสังคมต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของสมาชิกในสังคม ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สมาชิกในสังคมคาดหวัง และยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งเรียกว่า บรรทัดฐานทางสังคม อันประกอบด้วย วิถีชาวบ้าน จารีต กฎหมาย และค่านิยม

อมรา พงศาพิชญ์ (2535:36) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรมว่า สังคมและวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญของความเป็นมนุษย์ สังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง วัฒนธรรมเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคม ช่วยประสานและผูกมัดสมาชิกในสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ช่วยทำให้โครงสร้างทางสังคมคงอยู่ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสังคมแต่ละสังคม

2.2 ความหมายของวัฒนธรรม ประเภทและภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม

สุพัตรา สุภาพ (2534:107) แสดงทัศนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมว่า “มีความหมายครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นแบบแผนในความคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์วิธีการในการปฏิบัติ การจัดระเบียบตลอดจนระบบความเชื่อ ค่านิยม ความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ”

เสรีชัย เจริญวงศ์ (ม.ป.ป. : 11) ให้ความหมายวัฒนธรรมว่า “หมายถึงความเจริญงอกงามที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้น มีการปฏิบัติสืบต่อ ๆ กันมาในสังคมและถ่ายทอดให้แก่สมาชิกรุ่นหลัง ถือว่าเป็นมรดกของสังคมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญของมนุษย์”

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2527:11) กล่าวว่า วัฒนธรรม คือ “แนวทางในการแสดงออกของวิถีชีวิตทั้งปวงที่บุคคลของกลุ่มชนคิดขึ้น หรือกระทำขึ้นเป็นต้นแบบ หรือเสริมต่อกัน แล้วคนส่วนใหญ่ของกลุ่มชนยอมรับสืบทอด จนกระทั่งสิ่งนั้นส่งผลกระทบต่อนิสัยของการคิดการเชื่อถือและการกระทำของคนหมู่มากแห่งกลุ่มชนนั้น ๆ”

สมชัย ใจดี และคนอื่น ๆ (2535:1) สรุปความหมายวัฒนธรรมว่า หมายถึง “การดำเนินชีวิตของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งแสดงออกถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความก้าวหน้า และศีลธรรมของประชาชน”

สรุปได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือคิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจและร่างกาย โดยมีการถ่ายทอดและสืบต่อไปให้แก่สมาชิกรุ่นหลัง หรือมีการเคลื่อนไหวไปสู่สังคมอื่นได้ด้วย วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมและแบบแผนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์แต่ละสังคม

ประเภทของวัฒนธรรม มีนักวิชาการได้แบ่งประเภทวัฒนธรรมไว้หลายรูปแบบ เช่น อมรา พงศาพิชญ์ (2535 :25-27) ได้จัดประเภทวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมในลักษณะขนบธรรมเนียมและความเชื่อ
2. วัฒนธรรมในลักษณะสิ่งประดิษฐ์และสถาปัตยกรรม

เสรีชัย เจริญวงศ์ (ม.ป.ป. :12) แบ่งวัฒนธรรมตามลักษณะของวัฒนธรรม เป็น 2 ชนิดคือ

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ คือ ความเจริญทางด้านวัตถุ สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มนุษย์คิดขึ้นมา เช่น รถยนต์ อาคารบ้านเรือน ฯลฯ
2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ คือ ความเจริญทางด้านจิตใจ เป็นนามธรรมสัมผัสไม่ได้ แต่อาจรู้ได้ด้วยการอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดสืบต่อกันมา ได้แก่ อุดมการณ์ ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา ภาษา และจารีตประเพณี ฯลฯ

นอกจากนี้ยังได้แบ่งตามเนื้อหาของวัฒนธรรมอีกด้วย ได้แก่

1. คติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต เป็นเรื่องของจิตใจ
2. เนติธรรม คือ วัฒนธรรมที่เป็นระเบียบแบบแผนประเพณี หรือข้อบังคับทางกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของสังคม
3. สหธรรม คือ วัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของสังคม
4. วัตถุธรรม คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ สิ่งประดิษฐ์เจริญงอกงามทั้งหลาย

สรุปได้ว่า วัฒนธรรม มี 2 ประเภท คือ

1. วัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม คือ วัฒนธรรมที่ตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจของมนุษย์ เช่น ความเชื่อ ศาสนา ภาษา กายิต ประเพณี ฯลฯ
2. วัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม คือ วัฒนธรรมที่ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายของมนุษย์ เช่น ศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ งานหัตถกรรม และสิ่งประดิษฐ์ ฯลฯ

3. ข้อมูลทั่วไปของตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ตำบลไม้ฝาด

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล 1 ใน 5 องค์การบริหารส่วนตำบลของอำเภอสิเกา ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและมีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2540 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตั้งอยู่เลขที่ 201 ถนนสิเกา-ปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสิเกา ประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดตรัง ประมาณ 40 กิโลเมตร

เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด มีอาณาเขตติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด มีอาณาเขตติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
ทิศใต้	ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลบางสัก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเมืองเพชร อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีลักษณะทั้งที่ราบลุ่มและที่ราบค่อนข้างสูง และมีพื้นที่บางแห่งติดกับทะเล พื้นที่ราบมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 65 ของพื้นที่ตำบล ส่วนพื้นที่ราบลุ่มมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ตำบล และที่ราบค่อนข้างเป็นลูกคลื่นและติดกับทะเลมีพื้นที่ประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่ตำบล ไม้ฝาด มีลำน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือ ลำน้ำหานานสูง และลำน้ำตกอ่างทอง

สภาพภูมิอากาศลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุมฤดูร้อน มี 2 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม

เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด มีจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 หมู่บ้าน ดังนี้

1. บ้านห้วยต่อ
2. บ้านห้วยต่อน้อย
3. บ้านไม้ฝาด
4. บ้านปากเมง
5. บ้านฉางหลวง
6. บ้านผมเค้น
7. บ้านนาหะ

ภาพสังคม

ประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 8,595 คน โดยแยกเป็น ชาย 4,337 คน แยกเป็นหญิง 4,258 คน โดยแยกเป็นหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง		
1	บ้านห้วยต่อ	518	507	1,013	320
2	บ้านห้วยต่อน้อย	514	512	1,018	284
3	บ้าน ไม้ฝาด	775	760	1,547	979
4	บ้านปากเมง	975	947	1,901	889
5	บ้านฉางหลวง	850	827	1,641	431
6	บ้านผมเค้น	403	413	814	245
7	บ้านนาหะ	302	292	578	181

หมายเหตุ : ข้อมูลประชากรจากอำเภอสิเกา ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2555

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- มัสยิด จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย
 - 1) มัสยิดบ้านฉางหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
 - 2) มัสยิดบ้านนาแห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
 - 3) มัสยิดบ้านนาหะ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7

- สำนักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง คือ
 - 1) สำนักสงฆ์บ้านห้วยต่อ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
 - 2) สำนักสงฆ์นาสีทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
- วัด จำนวน 1 แห่ง คือ
 - 1) วัดไม้ฝาด ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
- การศึกษา

สถานศึกษา/แหล่งที่ให้ความรู้กับเด็กนักเรียน จำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย

 - 1) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 เปิดสอนระดับปริญญาตรี
 - 2) โรงเรียนบ้านห้วยต่อ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-ป.6)
 - 3) โรงเรียนวัดไม้ฝาด ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-ป.6)
 - 4) โรงเรียนบ้านหาดปากเมง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา (ป1-ม.3)
 - 5) โรงเรียนบ้านฉางกลาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-ป.6)
 - 6) โรงเรียนบ้านผมเด่น ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-ป.6)
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 ศูนย์ ประกอบด้วย
 - 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยต่อ หมู่ที่ 1
 - 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหาดปากเมง หมู่ที่ 4
 - 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาทะเล หมู่ที่ 7
 - 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฉางกลาง หมู่ที่ 5

สาธารณสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด มีหน่วยพยาบาลที่ให้บริการประชาชนในเรื่องของการรักษาพยาบาล จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

- 1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไม้ฝาด ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ซึ่งมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 5 คน ลูกจ้าง 2 คน

2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านฉางกลาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ซึ่งมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน

3 คน

ประเพณีและวัฒนธรรม

ตำบลไม้ฝาด มีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมา คือวันสารทเดือนสิบ, ประเพณีชักพระ, งานวันสงกรานต์และรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ, งานลอยกระทง, การจัดงานอนุรักษ์หอยตะเภา

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่

1. หาดปากเมง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
2. หาดเจ้าไหม ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
3. หาดราชมงคล ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
4. น้ำตกอ่างทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน เป็นต้น และประกอบอาชีพทำการประมง นอกจากนี้ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพควบคู่กัน คือการรับจ้างและเกษตรกรรม ประมงและเกษตรกรรม อาชีพบริการต่าง ๆ และรับราชการ

หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- ปั้มน้ำมันและก๊าซ 5 แห่ง
- โรงแรม 1 แห่ง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องภาชิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

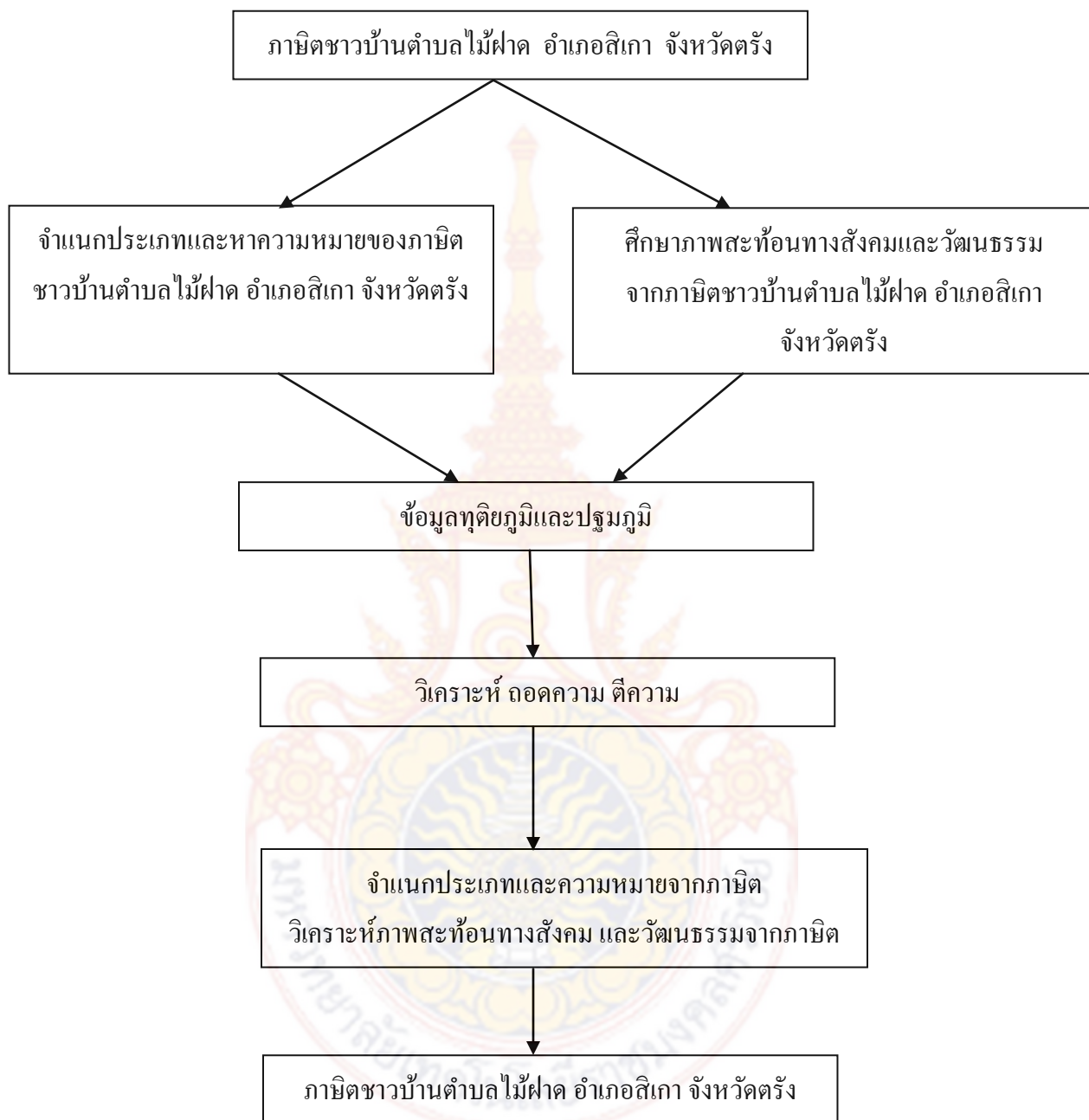
มุจรินทร์ ทิปจรัสกุล (2538) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเรียกว่าสังคม มนุษย์ จำเป็นต้องหาวิธีการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมให้อยู่ภายใต้แบบและกฎเกณฑ์เดียวกัน เพื่อให้ สังคมมีระเบียบและดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข วิธีการควบคุมความประพฤติของสมาชิกในแต่ละสังคมย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและพื้นฐานทางสังคมตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในอดีต

สมัยที่สังคมไทยยังไม่มีการพัฒนาทางการศึกษา ไม่มีสถาบันการศึกษาที่เป็นระบบอย่างเช่นปัจจุบัน ชาวบ้านได้จัดระเบียบทางสังคมไทยอาศัยข้อตกลงกันเป็นสัญญาประชาคม มีวิธีการถ่ายทอดทั้งในลักษณะการปฏิบัติให้เห็นเป็นแบบอย่างการอบรมสั่งสอนหรือว่ากล่าวตักเตือนโดยตรง หรือไม่ก็ยกนิทานหรือคำคล้องจองกล่าวสอนเป็นอุทาหรณ์สอนใจ การใช้สำนวนเปรียบเทียบเปรียบเทียบเปรย หรือการใช้ถ้อยคำที่ง่าย ๆ สั้น ๆ กระชับรัดกุม คำคล้องจอง มีความหมายได้ใจความ เรียกกันว่า ภาษิตชาวบ้าน (Folk Proverbs) ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมไทยให้ดำเนินมาอย่างเป็นระเบียบ สอดคล้องกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2530) ได้ให้ความหมายภาษิตไว้ว่า หมายถึง คำกล่าวเป็นคำกลาง ๆ ใช้ได้ทั้งทางดีทางชั่ว แต่โดยความหมายแล้วประสงค์คำกล่าวที่ถือเป็นคติ

ปราณี ขวัญแก้ว (2534) กล่าวว่า ภาษิตเป็นแหล่งรวบรวมความคิด ความเชื่อ การประพฤติปฏิบัติ นิสสัยใจคอ ตลอดจนอาชีพ อันนำไปสู่ความอยู่รอดของบุคคลในสังคม ฉะนั้นในการศึกษาวัฒนธรรมในสังคมหนึ่งสังคมใดภาษิตชาวบ้านก็เป็นแหล่งความรู้อีกประเภทหนึ่งที่จะให้ข้อมูลได้ทั้งข้อมูลทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทั่วไป ซึ่งแต่ละสังคมย่อมไม่เหมือนกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังและพื้นฐานทางสังคม สอดคล้องกับ เจือ สตะเวทิน (ม.ป.ป.:9-12) กล่าวว่า สุภาษิตไม่ได้เกิดจากนักปราชญ์บัณฑิตเสมอไป ส่วนมากเกิดจากคนธรรมดาทั่วไปในอาชีพต่าง ๆ กัน เช่น ชาวบ้าน ชาวนา ชาวสวน ชาวเรือ ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษิตที่บริสุทธิ์และตรงไปตรงมา อิทธิพลที่มีผลต่อแนวคิดของบุคคลเหล่านี้ก่อให้เกิดภาษิตมีหลายประการด้วยกัน เช่น

สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ไปไม่ถึงถ้าหามายบุญช่วย
 พระ ชี วัด ตัดกันไม่ขาด
 ทำบุญอย่าให้โลกรื่อง
 อย่าตักดินถมเล
 เล่นนอก เลิน ไร่ใจไม่ได้
 คั่วตอกพอหลอกเด็ก

5. กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง ชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กับประชากรที่มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีภูมิลำเนาอยู่ในแหล่งข้อมูลตั้งแต่เกิด เติบโตอยู่ในแหล่งข้อมูลและไม่เคยอพยพไปอยู่ที่อื่น
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี

2. การสร้างและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-Depth Interview) มีวิธีการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม ความหมายของภายิต สำนวน คำพังเพย สำนวน ภาพสะท้อนวัฒนธรรม
2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและขอบเขตของข้อมูลโดยนำวัตถุประสงค์มาใช้เป็นแนวทาง
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปปรับแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์
4. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และขอบเขตการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการตั้งคำถามประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้อธิบายและบอกเล่าความเป็นมา การใช้คำเปรียบเทียบกับสิ่งต่าง ๆ ความหมายของคำ การนำภายิตมาใช้อย่างไร โดยใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างในตำบลไม้ฝาด จำนวน 7 หมู่บ้าน โดยสุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 10 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

2. อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามคือ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ ปากกา ดินสอ ขางลบ กระดาษ คอมพิวเตอร์

3. อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม คือ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ ดินสอ ขางลบ ปากกา กระดาษ คอมพิวเตอร์

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษา ค้นคว้า รวบรวม ข้อมูล ความหมายของภายิต สำนัก คำพังเพย สังคม ภาพสะท้อน วัฒนธรรม

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Studies) การศึกษาวิจัยในครั้งนี้อาศัยขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเป็นหลักสำคัญโดยการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

3. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสรุปผล อภิปรายผล นำมาแยกประเภทของภายิต วิเคราะห์ความหมาย ภาพสะท้อน สังคมและวัฒนธรรม

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลทำในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) คือ การตรวจสอบด้านความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล จากแหล่งบุคคล โดยสัมภาษณ์เรื่องเดียวกันจากบุคคลในหมู่บ้านที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น จากกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 1 เกี่ยวกับภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับพืช และสังเกตในเรื่องเดียวกันจากหลาย ๆ กลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาถอดความ ตีความ ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ตีความ (Content Analysis) นำมาสรุปและอภิปรายผล และเขียนรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description)

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การจัดประเภท อธิบายความหมายของภาษิตชาวบ้าน คำบลไม้ฝาด อำเภอลีเกา จังหวัดตรัง
ผู้วิจัยได้จัดประเภทและอธิบายตามเนื้อหาของสุภาษิต ดังนี้

4.1 ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์ จำนวน 16 บท

บทภาษิต	คำศัพท์	ความหมาย
1. พุดทิมเข้า ทิมออก	ทิม หมายถึง คำ	พูดกลับกลอก
2. จิกขากกลมเปรว	จิกขา หมายถึง ถ่างขาออก กลม หมายถึง สวม เปรว หมายถึง ป่าช้า	ปิดบังความไม่ดีไว้ไม่ให้ผู้อื่นรู้ กันทำผู้อื่น
3. ชั่วช่างชี ดีช่างสงฆ์	ช่าง หมายถึง ไม่เป็นไร ชี หมายถึง แม่ชี สงฆ์ หมายถึง พระสงฆ์	ไม่เอาใจใส่
4. คนมาทีหลัง กินดั่งเหนียว	ที หมายถึง ครั้ง เหนียว หมายถึง ข้าวเหนียว	คนทำงานล่าช้าย่อมเสียเปรียบผู้อื่น
5. ชื้อได้ช้า หน้าได้พีเณร	ช้า หมายถึง บ่าไพร่	การทำงานในบางครั้งความเหนื่อย ยากลำบากเกิดขึ้นกับผู้ที่กระทำการ นั้นแต่ค่ายก้องสรรเสริญ กลับเกิด ขึ้นกับคนที่เป็นเจ้านายหรือคนที่มี ตำแหน่งใหญ่โตกว่า
6. เน่งเข้าว่าไม่ ครั้งโหลเขาว่าบ้า	เน่ง หมายถึง นิ่ง ไม่ หมายถึง โง่ โหล หมายถึง เสียดัง	ถ้านิ่งเฉยไม่พูด เปรียบเสมือนคน โง่ ถ้าพูดเสียดังก็เปรียบเสมือน คนบ้า
7. คำเหมือนตอเคี่ยม	ตอ หมายถึง ส่วนบนของราก ต้นไม้ เคี่ยม หมายถึง ต้นไม้ชนิดหนึ่ง	คนที่มีผิวสีดำ ไม่นิยมคบหาเป็น มิตร
8. คนหน้าโคก	โคก หมายถึง กระจุก	ผู้ที่มีรูปหน้าโครงกระจุกโผล่ เชื่อ กันว่านิสัยไม่ดี ไม่ควรคบหา

บทกวี	คำศัพท์	ความหมาย
9. หัวตัวเองแตกแลไม่เห็น หัวเพื่อนแตกแลเห็น	แล หมายถึง มอง	คนที่ทำความผิดมักไม่รู้ตัว และชอบประนามผู้อื่น
10. เชื้อหนิด ผิดหนัด	หนิด หมายถึง น้อย หนัด หมายถึง มาก	ให้ความเชื่อถือมาก แต่กลับพบว่าเป็นคนไม่ดี
11. คคเหมือนคอโจร	คค หมายถึง งอ	ไม่มีความซื่อสัตย์เปรียบเสมือนโจร
12. โป้ ขี้ดำ	โป้ หมายถึง ไอ้อวด	คนที่ไม่เฉลียวฉลาด คนโง่
13. คนหน้าแห้ง แข็งราว	แข็ง หมายถึง อวัยวะส่วนขา ด้านบริเวณตรงกลาง ราว หมายถึง ลักษณะอุปกรณ์ที่ ทำด้วยเหล็กมีความ ยาว	ลักษณะของอวัยวะบางส่วนของผู้ชาย เชื่อกันว่าไม่ควรคบหาด้วย
14. ม้ายกูได้กินสองมือ	ม้าย หมายถึง ไม่ กู หมายถึง สรรพนามแทนผู้พูด	หากชีวิตขาดคนคนหนึ่ง อาจจะ ต้องพบกับความลำบาก
15. สุภายิตสอนหญิง แม่ยายสอนบุตร	-	การสอนให้ผู้หญิงมีกิริยามารยาทที่ ดีประพดิตัวดี เลือกคู่ครองที่ดี
16. ยังเบียเพื่อนคบ ม้ายเบียเพื่อสูญ	เบีย หมายถึง เงิน ม้าย หมายถึง ไม่ สูญ หมายถึง หาย	เมื่อมีเงินจะมีคนคบหา แต่หากไม่มี เงินก็จะไม่มีคนคบ

4.2 ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับพืช

ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับพืช จำนวน 4 บท

บทภาษิต	คำศัพท์	ความหมาย
1. ผักดีปลาดีหาชีวิตนอก จี๋เยี่ยว ไม่ออกหาชีวิตใน	จี๋ หมายถึง แม่จี๋ เยี่ยว หมายถึง นี๋	ตอนที่มีความทุกข์ หรือเจอความ ลำบากก็มาปรึกษาหาหรือ แต่ยาม เป็นสุขกลับไม่เคยนึกถึงไม่ไปมา หาสู่
2. ขมื่นยังไม่ทันหล่นจากหัว	หัว หมายถึง เถ้า	คนที่ยังไม่มีความรู้ความสามารถ มากมายแต่วางตัวเป็นผู้รู้
3. น้ำเต้าลามา จี๋พร้าวล่า	น้ำเต้า หมายถึง พักทอง จี๋พร้าว หมายถึง พักเขียว ล่า หมายถึง เลื่อย	การพึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือกัน หรือหมายถึง การที่บุคคลที่มีนิสัย ทำงานซักซ้า เงื้อย ซ้า ทำงาน ร่วมกัน
4. ไหญ่พร้าว ท้าวลอก	พร้าว หมายถึง มะพร้าว ลอก หมายถึง มะละกอ	กล่าวถึงคนที่มีอายุมาก แต่ลักษณะ นิสัยการทำงาน ความรับผิดชอบ ไม่ดีเท่าที่ควร

4.3 ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสัตว์

ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสัตว์ จำนวน 6 บท

บทภาษิต	คำศัพท์	ความหมาย
1. กินน้ำตาตาก	-	การค้นหาคำตอบ โดยการสอบถาม พูดคุย
2. ชันนอกเปาะ	ชัน หมายถึง เสียงไก่ร้องยาม เช้าตรู่ เปาะ หมายถึง ภาชนะ	คนที่มีนิสัยไม่โอ้อวด
3. ลายมือเขียนจี๋หอย	จี๋ หมายถึง อุจจาระ หอย หมายถึง สัตว์ทะเลชนิดหนึ่ง	คนที่มีลักษณะนิสัยเป็นคนดี น่าคบหา
4. ไข่ตัวไข่ตัวนั้นมันตัก	ตัก หมายถึง เสียงร้องของไก่ ตอนที่เกิดความหวาดกลัว	

บทกวี	คำศัพท์	ความหมาย
5. นกเลียบไต้ซี้ตามซ้าง	นกเลียบไต้ หมายถึง นกชนิดหนึ่ง มีถิ่นที่อยู่ อาศัยใน ภาคใต้	ทำกิจการใหญ่โตแต่ไม่มีทุนทรัพย์
6. แมงป่องม้ายเหล็กใน	ม้าย หมายถึง ไม้	คนที่ไม่มีความรู้ หรือความเค็ดเคี่ยว ในการทำสิ่งต่าง ๆ อ่อนแอ ไม่มี ความกล้าหาญ

4.4 ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสิ่งของ

ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสิ่งของ จำนวน 6 บท

บทกวี	คำศัพท์	ความหมาย
1. ฝิตายโหงโรงไม้ยาง	-	คนที่มีนิสัยไม่ดี และใช้ชีวิต ร่วมกันทำแต่ในสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควร คบหา
2. ควัดตั้งเปรา	ควัด หมายถึง การนำกระดังมาใส่ ของแล้วใช้มีดยกขึ้น ลงโดยไม่ให้ของใน กระดังตกหล่น ตั้ง หมายถึง กระดัง	การกระทำสิ่งใดก็ตามอย่างตั้งใจ แต่มิได้เกิดความสำเร็จ
3. ไม้ไซชาติกระเบื่องต้องลอม้ง	ม้ง หมายถึง บ้าง	การให้กำลังใจตัวเองในความเพียร พยายามกระทำการต่าง ๆ การเฝ้า รอโอกาส
4. หมอบสาดเรียงหมอน	สาด หมายถึง เสื่อ	การกระทำพิธีกรรมอย่างหนึ่งใน งานแต่งโดยคู่บ่าวสาว จะนั่งพับ เพียบและกราบลงที่หมอนเพื่อให้ เกิดสิริมงคลกับชีวิตคู่
5. กล้าหน้าหม้อ	-	การทำงานเอาหน้า
6. พานม้ายราว	พาน หมายถึง สะพาน ม้าย หมายถึง ไม้	การพบเจอกับความยากลำบากใน การดำเนินชีวิต

4.5 ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับพืช

ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับพืช จำนวน 1 บท

บทภาษิต	คำศัพท์	ความหมาย
1. ต้นสายให้สร้างสวนพร้าว ต้นเข้าให้สร้างสวนยาง	พร้าว หมายถึง มะพร้าว	การเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับ อุปนิสัย

4.6 ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับสัตว์

ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับสัตว์ จำนวน 5 บท

บทภาษิต	คำศัพท์	ความหมาย
1. เข้าบ้านคนอื่นต้องหดหาง	-	การจะทำสิ่งใดนั้นต้องมีความ เกรงใจไม่ว่าจะทำกับใคร หรือใช้ ชีวิตอยู่ที่แห่งไหน
2. เขเต่า แบกไอ้ไต้	เข หมายถึง ชี ไอ้ไต้ หมายถึง มืด	คนที่ไม่ฉลาด โง่เขลา เชื่องช้า ทำงานช้า
3. ถือมือให้เพื่อนดี ตรันวานหมี ให้เพื่อนเล่น	ตรัน หมายถึง ผลัก วาน หมายถึง ก้น	ทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น แต่ตัวเอง ต้องเหน็ดเหนื่อยและอาจได้รับ อันตรายได้
4. แม่เขม้าทอก ดอกสนซัง แม่หนังพารา	เข หมายถึง ชี ทอก หมายถึง กระจุก พารา หมายถึง เมือง	คนที่มีนิสัยเกียจคร้าน ไม่ทำงาน ชอบนั่งพุดคุย นินทาผู้อื่น
5. ชีไม่ให้หมากิน	-	คนที่มีนิสัยตระหนี่ถี่เหนียว ประหยัดในเรื่องที่ไม่เหมาะสม ไม่ ควรคบ

4.7 ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับระหว่างมนุษย์กับสิ่งของ

ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับระหว่างมนุษย์กับสิ่งของ จำนวน 15 บท

บทภาษิต	คำศัพท์	ความหมาย
1. ผู้เฒ่าบอดนอนกอดตำรา	เฒ่า หมายถึง ผู้สูงอายุ	บุคคลที่หวงวิชา
2. ผูกเรือกับหญ้าปล้องลอยปัก หลังบนกองแกลบ	แกลบ หมายถึง ส่วนเปลือกของ เมล็ดข้าว	บุคคลที่มีนิสัยทำอะไรไม่มุ่งมั่น ไม่จริงจัง
3. กินข้าววัด นอนศาลาห่ม ผ้าสี	หลา หมายถึง ศาลา	บุคคลที่ไม่มีงานทำหรือไม่มีที่อยู่ แน่นอน
4. เกิดมาหญ้าตายควายแข่ง	-	บุคคลที่ไม่เคยกระทำความดีเลย ดังนั้นไม่ควรมีชีวิตอยู่ หรือไม่ควร คบหา
5. ชูดินนุ่งแพร แลไม่งาม	-	การกระทำตัวไม่เหมาะสมใน สถานการณ์ต่าง ๆ
6. ตั้งรกตั้งราก	รกราก หมายถึง ถิ่นที่อยู่อาศัย	การเลือกทำเลที่ตั้ง สร้างบ้านเรือน การประกอบอาชีพ
7. กินเหมือนผิอยู่ใน	-	คนที่มีนิสัยกินจุ เป็นลักษณะนิสัย ที่ไม่ดีไม่ควรคบหา
8. เข้าป่าเข้าดง ต้องมีของติดมือ กลับบ้าน	ดก หมายถึง มากกว่าปกติ	การไปไหนมาไหนเมื่อกลับมาบ้าน ควรจะมีของฝาก
9. ผู้หญิงม้ายนม เหมือนขนมไม่มี ไส้	ม้าย หมายถึง ไม่	ลักษณะของผู้หญิงที่ไม่ควรคบหา หรือเลือกเป็นคู่ครอง
10. ยักษ์ม้ายบอง	ม้าย หมายถึง ไม่ บอง หมายถึง กระบอง	คนที่ไม่มีความสามารถ
11. หุนนม้ายไส้	หุน หมายถึง ขนุน ม้าย หมายถึง ไม่	คนที่มีรูปร่างสัดส่วนไม่เหมาะสม หรือคนที่ไม่ควรเลือกเป็นคู่ครอง
12. รักกันเหมือนฉีกวานคม	ฉีก หมายถึง ถ่าง วาน หมายถึง ก้น	การเปรียบเทียบความรักที่มีต่อกัน อย่างมาก สามารถทำในสิ่งที่ อาจจะดูน่ารังเกียจแต่ด้วยความรัก ก็ยอมทำกันได้
13. ฤๅรดดวง	รดดวง หมายถึง รดสีดวง	ถูกชะตา

บทกวี	คำศัพท์	ความหมาย
14. ผอมเหมือนไม้เสียบผี	-	คนที่มึนร่างกายซูบผอม ไม่มีเรี่ยวแรง
15. ท้ายทก ท้ายเต็ง	ทก หมายถึง กระดก	เปรียบเทียบสรีระร่างกายของผู้หญิงที่กั้นกระดก ถือว่าเป็นลักษณะของผู้หญิงที่ขาดความเป็นแม่ศรีเรือน ไม่ควรเอามาเป็นคู่ครอง

4.2 ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม จากกวีตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสียมะกา จังหวัดตรัง มีหลายประการดังนี้

1. การตั้งถิ่นฐาน ชาวบ้านตำบลไม้ฝาด ให้ความสำคัญกับการเลือกทำเลที่ตั้ง การสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ดังปรากฏด้วยกวีตที่ว่า “ตั้งรกรากตั้งรกราก”

2. การสร้างเสริมลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรม

ลักษณะนิสัย เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ประพฤติกหรือปฏิบัติ หากได้รับการปลูกฝังในทางที่ถูกต้องดีงามย่อมจะกระทำในสิ่งดี จากกวีตชาวบ้านพบว่า ชาวตำบลไม้ฝาด ได้มีการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและสมาชิกในสังคมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น ความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่หลอกลวงหรือคดโกงมีความจริงใจต่อกัน จะทำให้เกิดความสงบสุข ดังนั้นเพื่อเป็นการเตือนสติ ชาวบ้านตำบลไม้ฝาด จึงมีคำกวีตช่วยสั่งสอน ดังนี้

“คดเหมือนคอโจร” “คนจู้หก จู้เท็จ” “นิกขากลมเปรว” “หัวตัวเองแตกแลไม่เห็นหัวเพื่อนแตกแลเห็น”

2.2 มารยาทในการพูด การพูดจาเป็นสิ่งที่ชาวบ้านตำบลไม้ฝาด ให้ความสำคัญโดยจะตำหนิคนที่พูดจาไม่ไพเราะ พูดจากวกไปวนมาไม่มีสาระ หรือไม่มีความจริง และจะยกย่องคนที่พูดจามีเหตุผล ดังกวีตที่กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

“เน่งเขาว่าไม่ ครั้งโนเขาว่าบ้า” “พูดที่มเข้า ที่มออก” “นกดต่อ” “กินน้ำตากางคก”

3. ความรับผิดชอบ ในหน้าที่การงาน ชาวบ้านตำบลไม้ฝาด ได้ให้ความสำคัญกับการประพฤติปฏิบัติการทำงานอย่างจริงจังมุ่งมั่นรับผิดชอบโดยจะมีคำกวีตเตือนใจไว้ดังต่อไปนี้

“ซั่วช่างชี คีช่างสงฆ์” “ซื่อได้ข้า หน้าได้ทีณร” “คนนอนตื่นสายกินบ้านปลาเมือง”

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องภายิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อจัดประเภทและอธิบายความหมายของภายิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคม วัฒนธรรม จากภายิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนในตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน เป็นบุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในแหล่งข้อมูลตั้งแต่เกิด เติบโต และอาศัยอยู่ในแหล่งข้อมูลจนถึงปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ จดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึก ถอดความ ตีความนำมาสรุปผลได้ดังนี้

จากการวิจัยภายิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง รวบรวมได้จำนวน 66 บท ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. การจัดประเภทและศึกษาความหมายของภายิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง สรุปได้ดังนี้

- 1.1 ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์ มีจำนวน 16 บท
- 1.2 ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับพืช มีจำนวน 4 บท
- 1.3 ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสัตว์ มีจำนวน 6 บท
- 1.4 ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับสิ่งของ มีจำนวน 6 บท
- 1.5 ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับพืช มีจำนวน 1 บท
- 1.6 ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับสัตว์ มีจำนวน 5 บท
- 1.7 ภายิตที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์กับสิ่งของ มีจำนวน 15 บท

2. ความหมายของภายิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

จากการวิจัยความหมายของภายิตในท้องถิ่นดังกล่าวมีความหมายเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชาวบ้านในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การตั้งถิ่นฐาน การเสริมสร้างลักษณะนิสัย พฤติกรรม ค่านิยม ด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 2.1 การตั้งถิ่นฐาน
- 2.2 การเสริมสร้างลักษณะนิสัย
- 2.3 ความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.4 มารยาทในการพูด
- 2.5 ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
- 2.6 การเป็นคนอดทน
- 2.7 การเลือกคู่ครอง
- 2.8 การคบมิตร

3. ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากภาษิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสลียง จังหวัดตรัง

3.1 การตั้งถิ่นฐาน

การตั้งถิ่นฐานของชาวบ้านตำบลไม้ฝาด ให้ความสำคัญการเลือกทำเลที่ตั้ง การสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย และด้วยสภาพพื้นที่ที่เป็นชายหาดท้องทะเลจึงส่งผลถึงภาษิตที่ปรากฏ

3.2 การเสริมสร้างลักษณะนิสัย

การเสริมสร้างลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมของคนในท้องถิ่น มีการปลูกฝังอบรมสั่งสอน ในเรื่องของการปฏิบัติตัวด้วยความซื่อสัตย์ มีมารยาทในการพูดที่ดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน มีความเพียรพยายามอดทนในการใช้ชีวิต จึงส่งผลถึงภาษิตที่ปรากฏ

3.3 ค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่สังคมเห็นว่าถูกต้อง ควรแก่การกระทำ น่ายกย่อง และยึดถือปฏิบัติ คนในสังคมบ้านไม้ฝาด ได้ปลูกฝังค่านิยมด้านการเลือกคู่ครองและให้ความสำคัญกับการคบมิตรเป็นอย่างมาก จึงส่งผลถึงภาษิตที่ปรากฏ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาษิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสลียง จังหวัดตรัง มีประเด็นสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ภาษิตชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นภาษิตที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์กับสิ่งต่าง ๆ เช่น ภาษิตกับมนุษย์ พืช สัตว์ และสิ่งของ เนื่องจากต้องมีการอาศัยพึ่งพาสังกันและกัน นอกจากนี้ยังพบว่าภาษิตที่ได้นั้นไม่ได้บ่งชี้ถึงสภาพความเป็นพหุวัฒนธรรมที่มีหลากหลายเชื้อชาติอาจเนื่องมาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างมีอายุในช่วงวัยกลางคนเป็นจำนวนมากและประชากรที่มีอายุมากมีจำนวนน้อยลงส่งผลให้ขาดการสืบทอดภาษิตชาวบ้านจากรุ่นสู่รุ่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัยภมิตชาวบ้านตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดศรีสะเกษ ทำให้ทราบถึงประเภทต่าง ๆ ของภมิตซึ่งมีความสำคัญควรจะได้มีการเก็บรวบรวมหลักฐานในรูปแบบลายลักษณ์อักษรและนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้กับหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อเป็นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในประเด็นที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสืบทอดภมิตชาวบ้าน ศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภมิตชาวบ้านเพื่อให้คงอยู่ต่อไป

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. แบบเรียนวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต 4. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

กิ่งแก้ว อัดตากร. คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ :กรมการฝึกหัดครู, 2520.

งามพิศ สัตยสงวน. มานุษยวิทยากายภาพ:วิวัฒนาการทางกายภาพและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

_____. หลักมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

เจือ สตะเวทิน. สุภาษิตไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัมราการพิมพ์, 2529.

ฉันทัส ทองช่วย. ภาษาและอักษรถิ่น. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์, 2534.

นภลัย สุวรรณธาดา. “ภาษิตและสำนวน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 8 (คติชนสำหรับครู) หน่วยที่
8-15. หน้า 853 – 900. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.

บุปผา ทวีสุข. คติชาวบ้าน. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.

ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง และคนอื่น ๆ . สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2535.

ปราณี ขวัญแก้ว. รายงานการวิจัย การวิเคราะห์ภาษิตชาวบ้านท้องถิ่นใต้, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิจัย.
4(5) : 1-2 ; เมษายน 2534.

ปริทัศน์วัฒนธรรมในภาคและวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

เพ็ญแข วัจนสุนทร. คำนิยมในสำนวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์, 2528.

ไพบุลย์ ดวงจันทร์ และประสิทธิ์ กายย์กลอน. ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ภิญโญ จิตต์ธรรม. ภาษิตชาวบ้าน. สงขลา :โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, 2518.

มณี พะยอมยงค์. วัฒนธรรมล้านนาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:อักษรเจริญทัศน์,
2530.

ศรีโสภณ, พระ. ภาษิตโบราณอีสาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ศิริธรรม, 2519.

สมชัย ใจดี. ประเพณีและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

สมชัย ใจดี และบรรจง ศรีวิริยาภรณ์. ประเพณีและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

สุชาร์ตน์ หลิมไชยกุล. การเขียนเรียงความอธิบายสุภาษิต. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2529.

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. “ภาษิตชาวบ้าน (Proverb), ใน คติชาวบ้านปักษ์ใต้. หน้า 122-138. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้าการพิมพ์, 2512.

———. “วัฒนธรรม ความหมาย บทบาท และวิธีการจัดการ”, ใน งานส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ครั้งที่ 2. หน้า 10-15. สงขลา: โรงพิมพ์มิ่งมงคลการพิมพ์, 2527.

สุพัตรา สุภาพ. คำนิยม : ครอบครัวยุคโบราณ: ประเพณี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

อมรา พงศาพิชญ์. วัฒนธรรม ศาสนาและชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ภายในสถาบัน

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เกษตรกรชาวบ้าน หมู่ที่ 1 – 7

หมู่ที่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

1. เจ้าบ้านชื่อ นางสาว ล้ม หนูเมือง บ้านเลขที่ 71 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
2. เจ้าบ้านชื่อ นางประภา ใจพล บ้านเลขที่ 2 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
3. เจ้าบ้านชื่อ นางมณี ฉิมสี บ้านเลขที่ 16 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
4. เจ้าบ้านชื่อ นางมะลิ ช่วยจัน บ้านเลขที่ 99 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
5. เจ้าบ้านชื่อ นายคำ บ้านเลขที่ 144 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
6. เจ้าบ้านชื่อ นางสุภาพร มากรัก บ้านเลขที่ 156 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
7. เจ้าบ้านชื่อ นางอังคณา แซ่ลิม บ้านเลขที่ 156 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
8. เจ้าบ้านชื่อ นางชะไม้ ผลบุญ บ้านเลขที่ 77/2 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
9. เจ้าบ้านชื่อ นายจำเริญ สีนวล บ้านเลขที่ 140 หมู่ 1 บ้านห้วยต่อ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

1. เจ้าบ้านชื่อ นางโสภา เรืองเพชร บ้านเลขที่ 2 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
2. เจ้าบ้านชื่อ นายสนิท บุญมี บ้านเลขที่ 10 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
3. เจ้าบ้านชื่อ นางสุจิน ช่วยดิษฐ์ บ้านเลขที่ 63 หมู่ 3 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
4. เจ้าบ้านชื่อ นางประภา คงอยู่ บ้านเลขที่ 32 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
5. เจ้าบ้านชื่อ นายมานพ เพชรสุวรรณ บ้านเลขที่ 6 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
6. เจ้าบ้านชื่อ นางจำเนียร หนูมาก บ้านเลขที่ 42 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

7. เจ้าบ้านชื่อ นางมณี ศิริสวัสดิ์ บ้านเลขที่ 9 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
8. เจ้าบ้านชื่อ นายจำรัส หนูแล้ง บ้านเลขที่ 62 หมู่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

1. เจ้าบ้านชื่อ นางนิภา จันทร์โท บ้านเลขที่ 55 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
2. เจ้าบ้านชื่อ นายประพันธ์ สีจันทร์ บ้านเลขที่ 110 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
3. เจ้าบ้านชื่อ นายอาชีพ ชูแสนแก้ว บ้านเลขที่ 122 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
4. เจ้าบ้านชื่อ นางปราณี ช่วยศรีนวล บ้านเลขที่ 128 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
5. เจ้าบ้านชื่อ นางประจวบ ทองหอม บ้านเลขที่ 77 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
6. เจ้าบ้านชื่อ นายหอบ จันพรหม บ้านเลขที่ 14 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
7. เจ้าบ้านชื่อ นางอริ อันเพชร บ้านเลขที่ 39/1 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
8. เจ้าบ้านชื่อ นางเรียม ตุงนิง บ้านเลขที่ 108 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
9. เจ้าบ้านชื่อ นางอารมณี กร่อมทอง บ้านเลขที่ 8 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
10. เจ้าบ้านชื่อ นายช่วย โพธิ์ทอง บ้านเลขที่ 12 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
11. เจ้าบ้านชื่อ นางละเอียด พรหมทอง บ้านเลขที่ 84 หมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

1. เจ้าบ้านชื่อ นายแดง ทองขวา บ้านเลขที่ 14 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
2. เจ้าบ้านชื่อ นางจำ นุญยืน บ้านเลขที่ 43 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
3. เจ้าบ้านชื่อ นางประภา ศรีนิล บ้านเลขที่ 67 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
4. เจ้าบ้านชื่อ นายประทวน สุกใส บ้านเลขที่ 53 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
5. เจ้าบ้านชื่อ นายบรรจง มาลัย บ้านเลขที่ 121 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
6. เจ้าบ้านชื่อ นายจรัส ศรีจันทร์ บ้านเลขที่ 74 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
7. เจ้าบ้านชื่อ นายเกษม ไกรเทพ บ้านเลขที่ 105 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
8. เจ้าบ้านชื่อ นายพร้อม บุญคง บ้านเลขที่ 17/1 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
9. เจ้าบ้านชื่อ นางจันทรา สุขสวัสดิ์ บ้านเลขที่ 62 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
10. เจ้าบ้านชื่อ นายผาสุก เกิดใบ บ้านเลขที่ 66 หมู่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 5 บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

1. เจ้าบ้านชื่อ นายพะด้วง บุญกลาง บ้านเลขที่ 65/2 หมู่ 5 บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
2. เจ้าบ้านชื่อ นางเหวียง วงศ์พลาย บ้านเลขที่ 14/1 หมู่ 5 บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
3. เจ้าบ้านชื่อ นายจรัญ บุญวงศ์ บ้านเลขที่ 45 หมู่ 5 บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
4. เจ้าบ้านชื่อ นางกลิ่น ร่มแก้ว บ้านเลขที่ 42 หมู่ 5 บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

5. เจ้าบ้านชื่อ นายชัยชาญ จันบุญแก้ว บ้านเลขที่ 137 หมู่ 5 บ้านฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
6. เจ้าบ้านชื่อ นายประสิทธิ์ สีอ่อน บ้านเลขที่ 56 หมู่ 5 บ้านฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
7. เจ้าบ้านชื่อ นางละไม จิตชำนาญ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 5 บ้านฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
8. เจ้าบ้านชื่อ นายพิสิทธิ์ วรรณทวี บ้านเลขที่ 29/2 หมู่ 5 บ้านฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
9. เจ้าบ้านชื่อ นายเฉลิม จันทรามาศ บ้านเลขที่ 51 หมู่ 5 บ้านฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
10. เจ้าบ้านชื่อ นายเดชา สุขศรีนวล บ้านเลขที่ 34 หมู่ 5 บ้านฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง

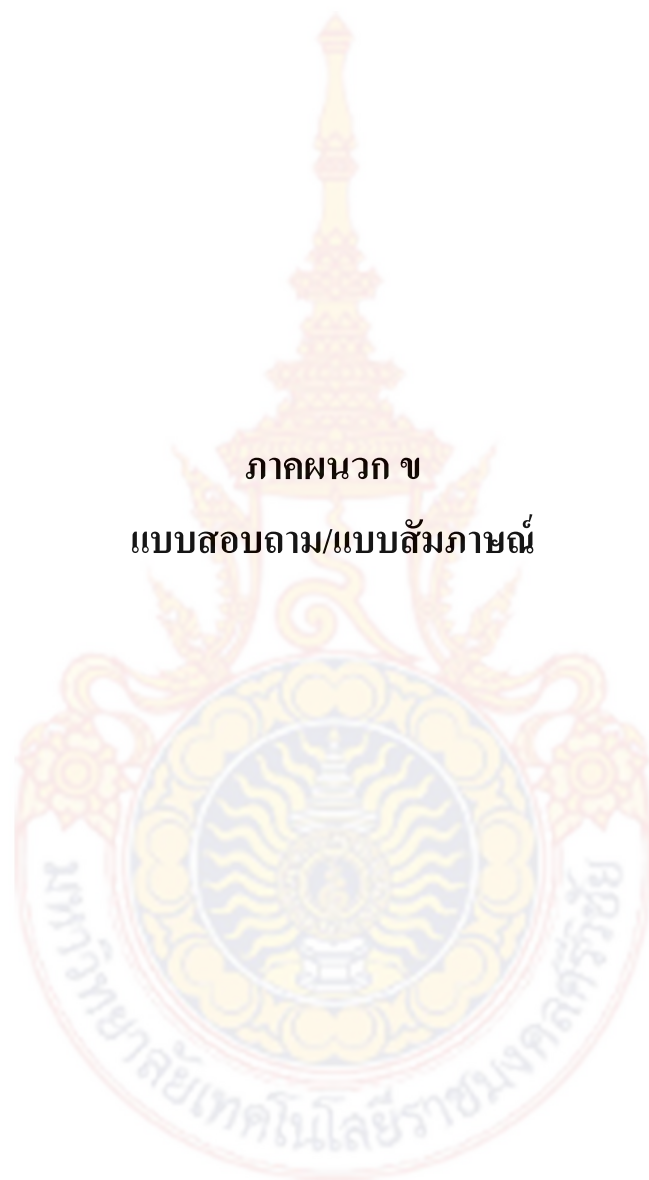
หมู่ที่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง

1. เจ้าบ้านชื่อ ลุงคงประภพ แจ่มกำเนิด บ้านเลขที่ 17 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
2. เจ้าบ้านชื่อ นางจำเนียร เพชรศรี บ้านเลขที่ 95 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
3. เจ้าบ้านชื่อ ยายหนู ปรางหมู่ บ้านเลขที่ 70 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
4. เจ้าบ้านชื่อ นางประภา โดธรรม บ้านเลขที่ 26 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
5. เจ้าบ้านชื่อ นางจิริ ชาตรีกุล บ้านเลขที่ 94 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
6. เจ้าบ้านชื่อ ยายผ่องศรี งามประสิทธิ์ บ้านเลขที่ 99/1 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
7. เจ้าบ้านชื่อ ปุณสินทร์ พงศ์เพชร บ้านเลขที่ 65 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
8. เจ้าบ้านชื่อ นายเจริญ ศรีเมือง บ้านเลขที่ 12 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง
9. เจ้าบ้านชื่อ นายประสิทธิ์ ช่วยชู บ้านเลขที่ 72 หมู่ 6 บ้านผมเด็น ตำบลไม้ฝาด อำเภอเทือกะลา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

1. เจ้าบ้านชื่อ นายฮาริส บ้านเลขที่ 143/1 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
2. เจ้าบ้านชื่อ นางนัสรีน บ้านเลขที่ 43 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
3. เจ้าบ้านชื่อ นายฟูอาด มุเราะห์ ฮานีฟ บ้านเลขที่ 143/1 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
4. เจ้าบ้านชื่อ นายชาร์ฟ บ้านเลขที่ 72 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
5. เจ้าบ้านชื่อ นางมาริย่าห์ บ้านเลขที่ 63 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
6. เจ้าบ้านชื่อ นางซัลมา บ้านเลขที่ 10 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
7. เจ้าบ้านชื่อ นายบาร็อก บ้านเลขที่ 51/1 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
8. เจ้าบ้านชื่อ นายฮุนเซน บ้านเลขที่ 39 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง
9. เจ้าบ้านชื่อ นางซาฟีนะ หมันหนี บ้านเลขที่ 36 หมู่ 7 บ้านนาหละ ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสถียร จังหวัดตรัง

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ภาษิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 1 บ้านห้วยต่อ

ส่วนที่ 1 ความหมายและประเภทของภาษิต

1. ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

1.1 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.2 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.3 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.4 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ภาษิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 2 บ้านห้วยต่อน้อย

ส่วนที่ 1 ความหมายและประเภทของภาษิต

1. ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

1.1 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.2 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.3 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.4 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ทัศนคติชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 3 บ้านไม้ฝาด

ส่วนที่ 1 ความหมายและประเภทของทัศนคติ

1. ทัศนคติที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

1.1 ชื่อทัศนคติ.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.2 ชื่อทัศนคติ.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.3 ชื่อทัศนคติ.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.4 ชื่อทัศนคติ.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ภาษิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 4 บ้านปากเมง

ส่วนที่ 1 ความหมายและประเภทของภาษิต

1. ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

1.1 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.2 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.3 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.4 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ภาษิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 5 บ้านฉางกลาง

ส่วนที่ 1 ความหมายและประเภทของภาษิต

1. ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

1.1 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.2 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.3 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.4 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ภาษิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 6 บ้านผมเดิน

ส่วนที่ 1 ความหมายและประเภทของภาษิต

1. ภาษิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

1.1 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.2 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.3 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.4 ชื่อภาษิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ภาชิตชาวบ้าน ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง

หมู่ที่ 7 บ้านนาหละ

ส่วนที่ 1 ความหมายและประเภทของภาชิต

1. ภาชิตที่มีเนื้อความเกี่ยวกับมนุษย์

1.1 ชื่อภาชิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.2 ชื่อภาชิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.3 ชื่อภาชิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

1.4 ชื่อภาชิต.....

คำศัพท์.....

ความหมาย.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....อาชีพ.....

